(א) בִּרְשׁוּת, אִם הוּא (ד) רָגִיל לָבֹא אוֹסֵר מִיָּד, וְאִם אֵינוֹ רָגִיל, * אֵינוֹ אוֹסֵר (ה) עַד לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם:
ב [ב]אַנְשֵׁי חֵיל הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּכְנְסוּ בְּבָתֵּי הַיְּהוּדִים, (ג) (ו) בֵּין בְּחָזְקָה בֵּין בְּרָצוֹן, [ג]אִם יֵשׁ לְבַעֲלֵי בָתִּים בְּאוֹתָן
מְקוֹמוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ הָאֵינָם יְהוּדִים (ז) * כֵּלִים שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם בְּשַׁבָּת, (ח) * אֵינָם אוֹסְרִים (ט) עֲלֵיהֶם:

שפה דִּין צְדוֹקִי וּמוּמָר בְּעֵרוּב. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) (א) [א]צְדוֹקִי הֲרֵי הוּא כְּיִשְׂרָאֵל וּמְבַטֵּל רְשׁוּת, אֲבָל עֵרוּב

ב תְּשׁוּבוֹת הָרַשְׁבָּ״א (המיוחסות סי׳ רכ).
ג כְּרַבִּי יְהוּדָא בַּמִּשְׁנָה פ״ה (ע״ב).
א מִשְׁנָה עֵרוּבִין ס״א (ע״ב) וּבַגְּמָרָא (סח:) בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, הָרֹא״ש בְּשֵׁם רַ״מ (פ״ו סי׳ יג) וְהָרַמְבַּ״ם בְּסוֹף פֶּרֶק ב׳ (הט״ז).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (א) **בִּרְשׁוּת.** נִרְאֶה לִי דְּאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹב עַל הַבַּיִת מִקְּרֵי בִּרְשׁוּת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א), עַיֵּן שָׁם: (ג) **בֵּין בְּחָזְקָה.** וְעַל כָּל פָּנִים אֵינָן אוֹסְרִים פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם אִם אֵין רְגִילִין לָבֹא, וְאִם יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל רְשׁוּת לְהַנִּיחַ כֵּלִים בְּחַדְרָם אֵין אוֹסְרִים, עַיֵּן סִימָן שפ״ב סָעִיף י״ח, מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב):
א (א) **צְדוֹקִי.** וְאַף עַל פִּי שֶׁמְּחַלֵּל שַׁבָּת בְּמִלֵּי דְרַבָּנָן, מִכָּל מָקוֹם אֲנוּסִים הֵם, דְּמִנְהַג אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(סק״א) דְּעַכּוּ״ם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹב עַל הַבַּיִת וְנִכְנַס שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת בְּעַד חוֹבוֹ, מִקְּרֵי (ג) בִּרְשׁוּת וְאוֹסֵר. (ד) וְיֵשׁ מְקִלִּין בָּזֶה: (ד) **רָגִיל לָבוֹא.** הַיְנוּ שֶׁרָגִיל לָבוֹא תָּמִיד לְהִתְאַכְסֵן שָׁם, וְעַל יְדֵי זֶה חָשׁוּב כְּקָבוּעַ וְצָרִיךְ לִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ הָרְשׁוּת: (ה) **עַד לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם.** דְּעַד זְמַן זֶה חָשׁוּב כְּאוֹרֵחַ וְאֵינוֹ אוֹסֵר, וּכְמוֹ לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן ש״ע (ס״ח). וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אלא): **ב** (ו) **בֵּין בְּחָזְקָה.** הִקְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים, דְּהָא בְּסָעִיף א׳ מְבֹאָר דְּשֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת אֵינוֹ אוֹסֵר כְּלָל, וְתֵרְצוּ דְּמַיְרֵי (ה) שֶׁמִּתְאַכְסְנִים עַל פִּי דִּינָא דְּמַלְכוּתָא, כְּמוֹ שֶׁנָּהוּג כְּשֶׁאַנְשֵׁי חֵילִים בָּאִים לָעִיר, הַפְּקִידִים קוֹבְעִים מְקוֹמוֹת בְּעַד הַחַיִל בְּבָתֵּי הָעִיר, וּבָזֶה אֲפִלּוּ לֹא נִתְרַצָּה הַבַּעַל הַבַּיִת נַמִּי אוֹסֵר, (ו) דְּהַפָּקִיד יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת עַל זֶה מִן הַמַּלְכוּת וּכְנִכְנַס בִּרְשׁוּת דָּמֵי. [וְאִם מְשַׁנֶּה הַפָּקִיד מֵחֹק שֶׁנָּתַן הַמֶּלֶךְ וְהוּא עוֹשֶׂה בְּחָזְקָה, הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר עַכּוּ״ם וְאֵינוֹ אוֹסֵר. וּבְסֵפֶר מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב סִימָן קי״ב חוֹלֵק לְגַמְרֵי עַל פְּסַק הַמְחַבֵּר, וְדַעְתּוֹ דִּלְגַבֵּי אַנְשֵׁי חַיִל תָּמִיד בִּרְשׁוּת בְּעָלִים קַיְמָא וּשְׁמָן עָלָיו, וּבְכָל גַּוְנֵי אֵינוֹ אוֹסֵר]: (ז) **כֵּלִים שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם.** עַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה כלים): (ח) **אֵינָם אוֹסְרִים וְכוּ׳.** דְּתוּ הָוֵי לֵיהּ הַאי עַכּוּ״ם אֶצְלוֹ רַק כְּאוֹרֵחַ לְפִי שָׁעָה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש״ע סָעִיף ב׳: (ט) **עֲלֵיהֶם.** אֲבָל אִם אֵין לוֹ תְּפִיסַת יָד, אוֹסֵר אִם שָׁהָה יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם אִם אֵינוֹ רָגִיל וְכַנַּ״ל:

א (א) **צְדוֹקִי.** עַל שֵׁם צָדוֹק וּבַיְתוֹס, (א) וְהֵם הַנּוֹטִים לְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְאֵינָם מַאֲמִינִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, אַף עַל פִּי כֵּן לְעִנְיָן זֶה הוּא שָׁרִי, וְכָאן סָתַם בְּעַצְמוֹ לְעִנְיָנֵנוּ לְאִסּוּר. עוֹד אֶפְשָׁר לְתָרֵץ, עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה בְּתַרוּצוֹ הָרִאשׁוֹן, עַיֵּן שָׁם, דְּדִינָא דְּסִימָן שפ״ב הוּא דַּוְקָא בְּצֵרוּף טַעַם הַשֵּׁנִי הַמֻּזְכָּר בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ וְכַנַּ״ל [וּכְעִנְיָן שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (סי׳ שע ד״ה וטעמא) לְעִנְיָן מְלַמֵּד אוֹ סוֹפֵר דְּהַתֵּרָא דִּידְהוּ דְּלֹא הִשְׁאִיל לוֹ אַדַּעְתָּא דְּלֵאסֵר, הוּא בְּצֵרוּף עוֹד טַעַם], וְהָא דְּלֹא מְקִלִּינַן בְּעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיָן אַכְסְנַאי עַכּוּ״ם, מִשּׁוּם דְּכָאן לֹא שַׁיָּךְ כֻּלֵּי הַאי הַטַּעַם הַשֵּׁנִי, דְּהָא בְּוַדַּאי מָצוּי הוּא שֶׁעַכּוּ״ם יִתְאַכְסֵן בְּבֵית יִשְׂרָאֵל, וּבִשְׁבִיל הַטַּעַם הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד דְּלֹא הִשְׁאִיל לוֹ אַדַּעְתָּא דְּלֵאסֵר, לֹא מְקִלִּינַן, וּבָזֶה מִמֵּילָא מְתֹרָץ דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א דְּעִנְיָן דִּידָן דְּלֹא יִסְתְּרוּ לִדְבָרָיו שֶׁבַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ וְכַנַּ״ל, וּלְפִי זֶה הַאי דִּינָא דְּסִימָן שפ״ב מַיְירֵי אֲפִלּוּ בְּלֹא יָכוֹל לְסַלּוּקֵי. **וּמִכָּל מָקוֹם לְדִינָא צָרִיךְ עִיּוּן אִם יֵשׁ לְהָקֵל בְּלֹא יָכוֹל לְסַלּוּקֵי, מֵאַחַר שֶׁמִּדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם** (פרק ב ה״ט, ופיה״מ פ״ו מ״א) **מוּכָח דְּלֹא סְבִירָא לֵיהּ הַאי דִּינָא,** וּכְמוֹ שֶׁהֵבֵאנוּ בְּסִימָן שפ״ב סָעִיף א׳ בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (סק״ו) בְּשֵׁם סֵפֶר בֵּית מֵאִיר (סי׳ שפב ס״ב):

ב * **כֵּלִים שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם.** **הִקְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים מִסִּימָן שפ״ב סָעִיף י״ח דִּמְבֹאָר שָׁם דְּכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַנִּיחַ שׁוּם כְּלִי גַּם כֵּן סַגִּי,** וְכָתַב אֵלִיָּה רַבָּה (סי׳ שפב ס״ק כב), דְּהָתָם שָׁאנֵי דְּעַל יְדֵי זֶה הָוֵי כִּשְׂכִירוֹ וּלְקִיטוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּהוּא הַבַּעַל הַבַּיִת וּלְשַׁוְיֵהּ לְעַכּוּ״ם כְּאוֹרֵחַ בָּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיִּהְיוּ שָׁם כֵּלִים שֶׁאֲסוּרִים לְטַלְטֵל, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש״ע סָעִיף ב׳, וְכֵן הִסְכִּים בְּחַיֵּי אָדָם (כלל עה סכ״ד), וְגַם הַגְּרַ״ז (ס״א) הֶעְתִּיק כְּהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. אַךְ מַהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) מַשְׁמַע דְּהוּא מְצַדֵּד לְהָקֵל בָּזֶה, בְּמַה שֶּׁכָּתַב וְאִם יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל רְשׁוּת וְכוּ׳, וְכֵן הֵבִין הַחַיֵּי אָדָם אֶת דְּבָרָיו. אָכֵן לְפִי זֶה הָיָה לוֹ לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם לַחֲלֹק עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְלֹא לִכְתֹּב סְתָם. וְעַל כֵּן נִרְאֶה לְפִי עֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם קָאֵי רַק אַדִּלְעֵיל כְּשֶׁנִּכְנַס בְּחָזְקָה, דְּהֵבִיא מִתְּחִלָּה רְאָיָה מֵהָרַשְׁבָּ״א דְּחֵיל הַמֶּלֶךְ שָׁוֶה לִשְׁאָר עוֹבְדֵי גִלּוּלִים דְּמִקְּרֵי שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, וְעַל זֶה הִכְרִיעַ שֶׁאַף אִם נַחְמִיר בָּזֶה, עַל כָּל פָּנִים בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַיִּשְׂרָאֵל לְהַנִּיחַ כֵּלִים בְּחַדְרָם [אַף כֵּלִים שֶׁמֻּתָּר לְטַלְטְלָם], אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה יוֹתֵר מֵהַמְבֹאָר בְּסִימָן שפ״ב סָעִיף י״ח, דְּעַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ בִּרְשׁוּת גָּמוּר. מִכָּל מָקוֹם אַף אִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם לֹא כַּוֵּן לְהָקֵל בָּזֶה, יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק לְמַעֲשֶׂה, מֵאַחַר שֶׁהַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) כָּתַב לְהָקֵל בָּזֶה, וְכֵן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) נִשְׁאַר בָּזֶה בְּצָרִיךְ עִיּוּן, וְכֵן בְּבֵית מֵאִיר מְחַלֵּק בָּזֶה אֵיזֶה חִלּוּקִים עַיֵּן שָׁם, [א]**וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל בִּשְׁעַת הַדְּחָק:**

* **אֵינָם אוֹסְרִים עֲלֵיהֶם.** **אֲבָל בְּלֹא תְּפִיסַת יָד אוֹסֵר. וְדַוְקָא בְּלֹא יָכוֹל לְסַלּוּקֵי, אֲבָל בְּיָכוֹל לְסַלּוּקֵי, בְּכָל גַּוְנֵי אֵינוֹ אוֹסֵר** [מִבֵּיאוּר הַגְּרָ״א (ד״ה אנשי)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) **הַיְנוּ דְּאִם נִכְנַס לָדוּר בִּקְבִיעוּת בְּעַד חוֹבוֹ אוֹסֵר מִיָּד, דְּאֵין עָלָיו שֵׁם אַכְסְנַאי, וְאִם לְהִתְאַכְסֵן בְּעַד חוֹבוֹ תָּלוּי בִּזְמַן שְׁלֹשִׁים:** (ד) נְהַר שָׁלוֹם (סק״א) וַעֲצֵי אַלְמֻגִּים (סק״ב), עַיֵּן שָׁם טַעֲמַיְהוּ: **ב** (ס) חַיֵּי אָדָם (כלל עה סכ״ד), וּמְקוֹרוֹ מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). וְאַף דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם כָּתַב דְּמֵהָרַשְׁבָּ״א (תשובות המיוחסות סי׳ רכ) לֹא מַשְׁמַע הָכִי, כְּבָר כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה) דְּאֵינוֹ הֶכְרֵחַ, דְּהָרַשְׁבָּ״א מַיְירֵי שֶׁנִּכְנְסוּ בְּבָתֵּי הַיְּהוּדִים שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת הַפְּקִידִים: (ו) **אִם לֹא שֶׁשַּׁר הָעִיר שֶׁקָּנוּ מִמֶּנּוּ הָרְשׁוּת יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהוֹצִיא הַשָּׂרִים מִן בֵּיתוֹ, דְּאָז אֵינָם אוֹסְרִים לְכֻלֵּי עָלְמָא** [פִּתְחֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה בין)]:
א (א) רַשִׁ״י (סא: ד״ה מעשה בצדוקי אחד):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב כתב: אנשי חיל המלך שנכנסו בבתי היהודים מהם בחזקה ומהם ברצון אם יש לבעלי בתים באותם חדרים שנכנסו בהם הנכרים כלים שאינם ניטלים בשבת אינם אוסרים עליהם בכל ענין ואם לאו אוסרים בחצרות שנכנסו בהן ברשות לאחר ל׳ יום אע״פ שאינם רגילים לבא שם אבל הנכנסים בחזקה אינם אוסרים לעולם. ומשמע שהכריע כהא״ר ודלא כהמג״א והמאמר מרדכי.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ב) אֵינוֹ מוֹעִיל כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בְּעֵרוּב: ב [ב]כּוּתִי הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר עַמִּים, וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה אֶלָּא בִּשְׂכִירוּת: ג [ג]יִשְׂרָאֵל (ג) (ג) מוּמָר לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים (ד) * אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת בְּפַרְהֶסְיָא, * [ד]אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְחַלְּלוֹ אֶלָּא בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן (ה) הֲרֵי הוּא כְּעוֹבֵד אֱלִילִים. וְאִם אֵינוֹ מְחַלֵּל (ו) אֶלָּא בְּצִנְעָה, אֲפִלּוּ מְחַלְּלוֹ בְּאִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי הוּא כְּיִשְׂרָאֵל וּמְבַטֵּל רְשׁוּת: ד [ה]יִשְׂרָאֵל (ג) שֶׁהֵמִיר וְהָיוּ לוֹ בָּתִּים בִּשְׁכוּנַת יִשְׂרָאֵל (ז) שֶׁעַרְבוּ לְכָל הַשָּׁנָה, אִם אֵין לוֹ פֶּתַח אַחֵר כְּלָל הוּא אוֹסֵר (ח) בְּכָל שַׁבָּת שֶׁחָל לְאַחַר שֶׁהֵמִיר, (ט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ פֶּתַח אַחֵר לִשְׁכוּנַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי, אֲפִלּוּ הוּא (י) פֶּתַח קָטָן שֶׁלֹּא הָיָה רָגִיל בּוֹ מִתְּחִלָּה, (יא) דּוֹחִין אוֹתוֹ אֵצֶל פֶּתַח הַפָּתוּחַ לִשְׁכוּנַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי:

שפו דִּינֵי שִׁתּוּף בְּעֵרוּב. וּבוֹ ט׳ סְעִיפִים:

א [א]אָסְרוּ חֲכָמִים לְטַלְטֵל (א) מִן הַחֲצֵרוֹת לַמָּבוֹי, (ב) וְהִתִּירוּהוּ עַל יְדֵי שִׁתּוּף (ג) [ב]שֶׁגּוֹבִין פַּת אוֹ דָּבָר אַחַר מִמִּינֵי מַאֲכָל * מִכָּל חָצֵר וְחָצֵר וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ בְּאֶחָד מִן הַחֲצֵרוֹת וְאָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ פָּתוּחַ כָּל

ב פְּשׁוּט בְּרֵישׁ חֻלִּין (ד׳) [ו׳] (ע״א).
ג בְּרַיְיתָא עֵרוּבִין ס״ט (ע״א).
ד תּוֹסָפוֹת (סט. ד״ה כאן) וְהָרֹא״ש (פ״ו סי׳ יד) וְהַמָּרְדְּכַי (סי׳ תקטז) שָׁם, וְכֵן דַּעַת רַשׁ״י (שם ד״ה במזיד).
ה הָרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (ח״א סי׳ תרסא).
א מִדִּבְרֵי רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ (ה״ב), וְשָׁנוּי בִּבְרַיְיתָא שַׁבָּת ו׳ (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה לא עירבו).
ב מִשְׁנָה עֵרוּבִין כ״ו (ע״ב) וּבְרַיְיתָא פ״א (ע״א).

בְּאֵר הֵיטֵב

ג (ג) מוּמָר. וְאִם חִלֵּל שַׁבָּת בְּחַד זִמְנָא, לֹא מִקְּרֵי מוּמָר, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י״א (סק״ג): ד (ג) שֶׁהֵמִיר. כָּתַב בְּגִנַּת וְרָדִים כְּלָל ג׳ סִימָן כ״ב, וְאִם שָׁכַר מִן הַגִּזְבָּר,

בַּאוּר הֲלָכָה

ג * אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת. הַיְנוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה זֶה בִּפְרִיקַת עֹל, אֲבָל אִם הוּא מֻטְעָה בַּדָּבָר שֶׁחָשַׁב שֶׁמֻּתָּר לוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן, מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין זֶה בִּכְלַל מוּמָר [כֵּן מוּכָח מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת דַּף ס״ט (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הוֹצִיא בְּדִבְרֵי רַ״י שָׁם, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת רַשׁ״י גַּם כֵּן נִרְאֶה דְּמֻתָּר, דְּאוֹמֵר מֻתָּר בִּכְלַל שׁוֹגֵג הוּא]:

* אֲפִלּוּ וְכוּ׳ אֶלָּא בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן. כֵּן מוּכָח לְדַעַת רַשׁ״י (סט. ד״ה במזיד), וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה כאן) וְהָרֹא״ש (פ״ו סי׳ יג) וְהַמָּרְדְּכַי (סי׳ תקטז) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פרק ב אות ע) וְהָרִיטְבָּ״א (סט. ד״ה ההוא) וְהָאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קסט). וְהִנֵּה עִקַּר רְאָיָתָם הוּא מַהָא דְּאִיתָא בִּבְרַיְיתָא (סט.) לְעִנְיַן הוֹצָאָה מֵחָצֵר לְמָבוֹי, דְּהוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן. וּמִסְתַּפְּקָנָא אִם הוּא הַדִּין אִסּוּר מֻקְצֶה, אוֹ כֵּיוָן דְּהוּא רַק טִלְטוּל בְּעָלְמָא לֹא נַעֲשָׂה מוּמָר עַל יְדֵי זֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּתִפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל (פ״ו מ״א אות ג) שֶׁהֶחְמִיר גַּם כֵּן בְּמֻקְצֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * מִכָּל חָצֵר וְחָצֵר. וְאוֹתוֹ חָצֵר שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ הַשִּׁתּוּף, אֵין צָרִיךְ לִתֵּן חֵלֶק בָּזֶה,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּיִשְׂרָאֵל שֶׁמּוֹעִיל כְּשֶׁמְּבַטֵּל רְשׁוּת. וְאַף עַל פִּי שֶׁבְּוַדַּאי מְחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא עַל כָּל פָּנִים בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן, וְאִיתָא בְּסָעִיף (ב׳) [ג׳] דְּאַף בָּזֶה הֲרֵי הוּא כְּעַכּוּ״ם, צְדוֹקִי שָׁאנֵי, שֶׁמֻּחְזָק כָּךְ מִימֵי אֲבוֹתָיו וּמִנְהַג אֲבוֹתָיו בְּיָדוֹ, כֵּן כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אפילו). (ג) [א]וְדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים שֶׁאַף צְדוֹקִי כְּשֶׁמְּחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא דִּינוֹ כְּעַכּוּ״ם, וְנַפְקָא מִנָּהּ בְּכָל זֶה (ג) לְעִנְיַן קָרָאִים שֶׁבִּזְמַנֵּינוּ שֶׁבְּוַדַּאי מְחַלְּלִים שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא עַל כָּל פָּנִים בְּמִלֵּי דְּרַבָּנָן, אֵין יְכוֹלִים לְבַטֵּל רְשׁוּת עַד שֶׁיִּשְׂכֹּר מֵהֶם: (ב) אֵינוֹ מוֹעִיל וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף אִם נָתַן חֵלֶק בָּעֵרוּב, אֵינוֹ מוֹעִיל וְאוֹסֵר עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיְּבַטֵּל רְשׁוּתוֹ לָהֶן, וְלָאו דַּוְקָא מִכַּת הַצְּדוֹקִים וּכְהַאי גַּוְנָא שֶׁאֵינָם מוֹדִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, (ד) הוּא הַדִּין אִם רַק אֵינוֹ מוֹדֶה בְּמִצְוַת עֵרוּב אֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב: ג (ג) מוּמָר לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים. אֲפִלּוּ (ה) בְּצִנְעָה: (ד) אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּתוֹת בְּפַרְהֶסְיָא. דְּעָוֹן זֶה חָמוּר כְּמוֹ עוֹבֵד עַכּוּ״ם, שֶׁנַּעֲשֶׂה בָּזֶה מוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה. (ו) וְדַוְקָא בְּשֶׁרָגִיל בְּעָוֹן זֶה, אֲבָל אִם חִלֵּל שַׁבָּת בְּחַד זִמְנָא בְּפַרְהֶסְיָא, לֹא מִקְּרֵי מוּמָר. (ז) [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ בְּחַד זִמְנָא מִקְּרֵי מוּמָר. וּפַרְהֶסְיָא מִקְּרֵי כְּשֶׁחִלֵּל בִּפְנֵי עֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל, (ח) אוֹ שֶׁיָּדַע שֶׁיִּתְפַּרְסֵם בֵּינֵיהֶם. וְדַע דְּכָל זֶה כְּשֶׁהוּא עוֹבֵר לְתֵאָבוֹן, (ט) אֲבָל לְהַכְעִיס, אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר עֲבֵרוֹת וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְּפַרְהֶסְיָא דִּינוֹ כְּעַכּוּ״ם: (ה) הֲרֵי הוּא כְּעַכּוּ״ם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְעִנְיָן זֶה שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל שׁוּב בִּטּוּל רְשׁוּת אֶלָּא דַּוְקָא שְׂכִירוּת. וּלְעִנְיַן שְׁאָרֵי דְּבָרִים, יֵשׁ מִן הָאַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב כְּמוּמָר עַל יְדֵי חִלּוּל שַׁבָּת בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן, וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (סק״ח) וּבְבֵית מֵאִיר בְּסִימָן זֶה וּבְסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב בְּסוּגְיָן (סט. ד״ה הא דאמרו): (ו) אֶלָּא בְּצִנְעָה. וְאִם מִתְבַּיֵּשׁ לַעֲשׂוֹת זֶה בִּפְנֵי אָדָם גָּדוֹל, אַף שֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר זֶה בִּפְנֵי כַּמָּה אֲנָשִׁים, (י) גַּם זֶה לְצִנְעָה יֵחָשֵׁב: ד (ז) שֶׁעַרְבוּ לְכָל הַשָּׁנָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְלֹא אָמְרִינַן (יא) דְּכֵיוָן שֶׁהֻתַּר לְאֵיזֶה שַׁבָּתוֹת שֶׁחָלוּ קֹדֶם שֶׁהֵמִיר, הֻתַּר לְכָל הַשָּׁנָה, דְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת מִלְּתָא בִּפְנֵי עַצְמָהּ הִיא, וְכֵיוָן שֶׁהֵמִיר בָּטֵל חֶלְקוֹ בָּעֵרוּב וְאוֹסֵר עֲלֵיהֶן לְשַׁבָּתוֹת אֲחֵרוֹת עַד שֶׁיִּשְׂכְּרוּ מִמֶּנּוּ: (ח) בְּכָל שַׁבָּת שֶׁחָל. וְאִם הֵמִיר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת גּוּפָא, מֻתָּר עַל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת, (יג) דְּכֵיוָן שֶׁהֻתַּר מִקְצָת שַׁבָּת הֻתַּר לְכָל הַשַּׁבָּת: (ט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ וְכוּ׳. וְאִם מִתְּחִלָּה (יג) לֹא הָיָה לוֹ וּפְתָחוֹ אַחַר שֶׁהֵמִיר, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שפ״ג (ס״א): (י) פֶּתַח קָטָן. וְעַל כָּל פָּנִים בָּעִינַן (יד) שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, דִּבְפָחוֹת מִזֶּה לֹא חֲשִׁיב פֶּתַח, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שע״ב (ס״ד): (יא) דּוֹחִין אוֹתוֹ וְכוּ׳. דְּכוֹפִין אוֹתוֹ (טו) עַל מִדַּת סְדוֹם כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶאֱסֹר עֲלֵיהֶן, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שפ״ו סוֹף סָעִיף ט׳ לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל. וְגַם, דִּבְוַדַּאי כֵּיוָן שֶׁנִּתְנַכֵּר וְרָגִיל עִם הָעַכּוּ״ם נִיחָא לֵיהּ בְּהַהוּא פִּתְחָא טְפֵי:

א (א) מִן הַחֲצֵרוֹת לַמָּבוֹי. מִפְּנֵי שֶׁהַמָּבוֹי (א) חֲשִׁיב רְשׁוּת מְשֻׁתֶּפֶת כְּנֶגֶד הַחֲצֵרוֹת שֶׁאֵינָם מְיֻחָדִים רַק לְאַנְשֵׁי אוֹתוֹ הֶחָצֵר, וְגָזְרוּ אַטּוּ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד: (ב) וְהִתִּירוּהוּ עַל יְדֵי שִׁתּוּף. שֶׁכְּשֵׁם שֶׁעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מְעָרֵב כָּל בָּתֵּי הֶחָצֵר יַחַד, וּכְדִלְעֵיל רֵישׁ סִימָן שס״ו (ס״א), (ג) כָּךְ שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת מְשַׁתֵּף כָּל חַצְרֵי הַמָּבוֹי יַחַד וְנַעֲשִׂים כְּחָצֵר אֶחָד: (ג) שֶׁגּוֹבִין פַּת אוֹ דָּבָר אַחַר. וְאַף דִּלְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בָּעִינַן דַּוְקָא פַּת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) תּוֹסָפוֹת (סט. ד״ה כאן) וְרֹא״ש (פ״ו סי׳ יג), דְּכָל הַהֶתֵּר הוּא כְּשֶׁאֵינוֹ מְחַלֵּל בְּפַרְהֶסְיָא, וְכֵן כָּתְבוּ הָרִיאַ״ז [וְהוּבָא בְּשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (כ:)] וְהָרִיטְבָּ״א (סט. ד״ה ההוא). וּבֶאֱמֶת בְּהָרַמְבַּ״ם גּוּפָא (פרק ב הט״ז) מְבֹאָר בִּדְבָרָיו בְּהֶדְיָא דְּהַצְּדוֹקִים שֶׁיְּכוֹלִים לְבַטֵּל רְשׁוּת הוּא כְּשֶׁאֵינָם מְחַלְּלִים בְּפַרְהֶסְיָא, וּלְפָלָא עַל הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש אפילו) שֶׁכָּתַב קֻלָּתוֹ לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם שֶׁמְּבֹאָר בּוֹ לְהִפּוּךְ. וּמִסְתַּבְּרָא עוֹד לוֹמַר, דַּאֲפִלּוּ אִם נִימָא בְּעָלְמָא דְּלֹא נַשְׁוֶה אוֹתָם כְּעַכּוּ״ם מִשּׁוּם דְּמִנְהַג אֲבוֹתָם בְּיָדָם [עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קנ״ט סָעִיף ג׳ וּבְשַׁ״ךְ שָׁם], מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיָנֵנוּ לֹא שַׁיָּךְ זֶה, דְּכָל עִקַּר הַטַּעַם דְּגָזְרוּ בְּעַכּוּ״ם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמֹד מִמַּעֲשָׂיו, אִם כֵּן גַּם בִּצְדוֹקִי שַׁיָּךְ זֶה כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים מִתְנַהֵג כְּעַכּוּ״ם וּמֵאי עֲדִיפָא לָן מִשּׁוּם שֶׁמִּנְהַג אֲבוֹתָיו בְּיָדוֹ, וּלְפָלָא עַל הַטַּ״ז (סק״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כְּלָל דַּעַת שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים שֶׁאוֹסְרִים בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת כֵּן מַשְׁמַע פְּשָׁטָא דְּשַׁ״ס בַּמַּסְקָנָא דְּאַף בִּצְדוֹקִי אִם מְחַלְּלִים שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל רְשׁוּת, וְכֵן מַשְׁמַע מֵאַלִּיָּה רַבָּה (סק״ב) דְּדַעְתּוֹ נוֹטָה בָּזֶה כְּדַעַת הַמַּחְמִירִים, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר קָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״ו סי׳ יג). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם פּוֹסְקִים דִּלְעִנְיַן קָרָאִים שֶׁבִּזְמַנֵּנוּ בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר: (ג) כֵּן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (שם) וְכֵן אִיתָא בִּלְבוּשׁ: (ד) כֵּן מַשְׁמַע בְּרַמְבַּ״ם (שם) וְכֵן מַסִּיק בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (סט: ד״ה ולענין): ג (ה) כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם תּוֹסָפוֹת (שם ד״ה הוציא) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פרק ב אות ע), וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָּ״א (שם ובד״ה והתניא), וְכֵן כָּתַב הַטַּ״ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן י״א (סק״ב): (ז) כֵּן מוּכָח מֵרַשׁ״י (שם ד״ה במזיד), וְכֵן מַסִּיק הַשַּׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (ס״ק יז): (ח) פְּרִי מְגָדִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (שפ״ד ס״ק יז): (ט) כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א), וְכִדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ב׳ (ס״ה): (י) שַׁ״ס (סט.), וּמוּבָא בְּאַלִּיָּה רַבָּה (סק״ג) וּבִשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ד (יא) רַשְׁבָּ״א (שו״ת ח״א סי׳ תרסא), וּמוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב): (יג) פְּשׁוּט: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יד) בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (שם): (טו) שָׁם:

א (א) פּוֹסְקִים: (ג) טוּר:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א, ג) כתב כשו״ע, שצדוקי אף שהם מחללים איסורי דברי סופרים בפרהסיא דינם כישראל. ב] ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: ואינו נקרא מומר לחלל שבתות בפרהסיא אלא כשרגיל בכך ואינו נזהר כלל, אבל לא כשחיללו פעם אחת באקראי בעלמא כשהיה דחוק לפי שעה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah